

Posudek oponenta diplomové práce

Autor: Markéta Skácelová

Téma: Renunciační smlouva (559 435 znaků včetně poznámek pod čarou)

1. Aktuálnost (novost) tématu

Zvolené téma je v současné notářské praxi vnímáno jako aktuální a velmi prospěšné společenskému životu. Jedná se o staronové téma, které se úspěšně prosazuje v právní praxi protože cíl, který tento institutu sleduje, byl dlouhodobě legislativně postrádán. Proto se zřeknutí dědictví (renunciační smlouva) řadí se k významným institutům dědického práva, který vhodně doplňuje uspořádanou soustavu dědického práva. Na rozdíl od dědické smlouvy, která-jak signalizují informace z notářských kruhů- je využívána jen sporadicky, institut zřeknutí se dědictví, je -alespoň podle mých informací- využíván daleko častěji (v tomto pohledu se liší závěry autorky od mých). Zřeknutí se dědictví, které autorka představuje a vysvětluje z různých úhlů pohledů dědického práva je obnovený institut, veskrze praktický, jehož význam snad nelze ještě v tuto chvíli ocenit.

Náročnost tématu na teoretické znalosti, ve vstupní metody a použité metody

Téma je zpracováno s obdivuhodnou šíří a s hlubokou teoretickou i praktickou znalostí. velmi citlivě a s hlubokou znalostí věci. Propojenost zkoumaného tématu s dalšími instituty dědického práva, jejich vzájemný vztah, včetně zdůraznění kladů ale i záporů jsou významným přínosem této nadstandardní diplomové práce. Použité metody jsou plně v souladu s moderními metodami moderní vědecké práce. Výborná znalost jak starší, tak i novější československé i české judikatury objasňují složitost a aktuálnost zkoumaného tématu se zřetelem k současné právní úpravě..

K výzkumu použila autorka standardní vědecké metody.

2.

Kritéria hodnocení práce

a) Splnění cílů práce

Cíle práce, které si autorka vytýčila v úvodu práce, byly splněny. Závěry autorčiny analýzy jsou podány s přesvědčivou hloubkou a zdůvodněnými argumenty.

b) samostatnost při zpracování tématu – bez připomínek

- c) logická stavba práce- zcela odpovídající
- d) práce s literaturou-výborná. Autorka zná dobře publikované práce, s literaturou pracuje lege artis včetně zahraniční. Přihlíží zejména k legislativní úpravě rakouské a švýcarské, které byly vzorem pro právní úpravou českou
- e) hloubka provedené analýzy-výborná
- f) úprava práce- bez připomínek
- g) jazyková a stylistická úroveň - velmi dobrá

3. Další vyjádření k práci

Předložená práce potvrzuje hluboké teoretické i praktické znalosti autorky, a to jak po stránce teoretické, tak i praktické, Práce je napsaná čtivě při zachování všech standardů, které se pro tento druh práce vyžadují.

4. Připomínky a otázky k obhajobě

Práce překvapí čtenáře svým neobvyklým rozsahem, který čtenář očekává spíše u prací rigorózních či disertačních.

Autorka se totiž neomezila toliko na právně dogmatický rozbor ustanovení § 1484 o.z., nýbrž správně ho zařadila do širších souvislostí ostatních dědických institutů jejichž výklad kreativně propojila jak s obecnou částí občanského zákoníku (rov. výklad o relativní neúčinnosti právních jednán), tak i s právem procesním (srov. výklad o insolvenční na straně zůstavitele či na straně toho, kdo se dědického práva zřekl (z tohoto pohledu srov. i čl. 497 švýcarského občanského zákoníku, který byl silným inspiračním vzorem i pro českou právní úpravu). Poznávám, že neznám pro ochranu věřitele lepší právní úpravu v pozůstalostním řízení ,než je právě právní úprava švýcarská

Zákonodárce správně stanoví, že zřeknutí se dědického práva působí i vůči potomkům, není-li ujednáno jinak (§ 1484 odst. 1o.z.). Předpokládá se totiž, že potomci toho, kdo se dědického práva zřekl, se budou podílet na výnosu, který jejich předek obdržel za to, že se dědictví zřekl. Uvedené však platí jen pro ty situace, kdy ke zřeknutí došlo za úplatu.

Shoda panuje i v otázce, kdy zřeknuvší se osoba zůstavitele předemře, platí, že zůstavitel se nemůže domáhat restituce plnění, které mu poskytl ?. Lze však uvažovat i o situaci, kdy plnění zůstavitele může být pro zřeknuvšího se dědice násobně vyšší, než činí jeho povinný díl. Připustila by autorka názor, že se v popsaném případě může jednat o darování ?

Podle ustanovení § 1484 odst. 2 zakládá možnost zřici se dědického práva ve prospěch jiné osoby, stane-li se tato dědicem. Nezakládá toto ustanovení možnost velmi širokého výkladu? Lze uvažovat jen o zřeknutí pro některého ze zákonných dědiců anebo přichází v úvahu i dědic závětní.

Švýcarský občanský zákoník okruh těchto osob, v jejichž prospěch se lze dědictví zřici velmi limituje na nejbližší příbuzné (čl. 1496 odst. 2 švýcarského o.z.)

Autorka formuluje důvody, které v praxi mohou vést k uzavření smlouvy o zřeknutí se dědictví. Lze s nimi vesměs souhlasit, i když vypadají převážně teoreticky. Upozorňuji, že v právní praxi se objevuje velmi silný důvod k uzavírání smluv o zřeknutí se dědictví, a to je důvod, kterým je zabránit drobení rodinného majetku. Dobře si lze představit situaci, že např. jeden ze synů obdrží od otce závod s podmínkou, že bude pokračovat v rodinném podnikání, zatímco druhý syn bude tzv. „vybyt“ tím, že obdrží majetkové vyrovnání ve výši, která mu podle dědické posloupnosti náleží. Instruktivně, (byť s nepřehlédnutelným ideologickým podtextem) o tom pojednává např. Učebnice občanského a rodinného práva sv. III, Orbis-Praha 1954, s. 21 pod redakcí V. Knappa).

Smlouva o zřeknutí se dědictví může být jako každá smlouva - vázána na podmínku nebo doložení času (§ 1564n o.z.) . Jak by autorka posoudila situaci, kdy v době zahájení řízení o pozůstalost podmínka není ještě splněna anebo zůstavitelem nařízený čas ještě neuplynul Lze v takovém případě uvažovat o aplikaci ustanovení o svěřenském nástupnictví ? Připustila by autorka v rámci ustanovení o obecném smluvním právu aplikaci ustanovení o změně okolností (clausula rebus)?

Doporučení k obhajobě

Práci jako výbornou a nadstandardní doporučuji k obhajobě.

5. Navržený klasifikační stupeň

Výborně